

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЗЭЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ОЛЫ ШЫРДАН АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

КАРАР

2022 елның 6 октябре,

№ 88

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының " Олы Шырдан авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәрү тәртибе турындагы нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Татарстан Республикасы Зеленодол муниципаль районының «Олы Шырдан авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә Олы Шырдан авыл жирлеге Советы карар кабул итте:

1. Зеленодольск муниципаль районының «Олы Шырдан авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә әлеге карарга №1 кушымтасы нигезендә гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәрү тәртибе турындагы нигезләмәне расларга.

2. Олы Шырдан авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Олы Шырдан авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә гавами тыңлауларны (жәмәгать фикер алышуларын) оештыру һәм үткәрү тәртибе турындагы нигезләмәне раслау хакында»2022 елның 29 мартындагы 66 номерлы карары үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында игълан итәргә (<http://pravo.tatarstan.ru> һәм Зеленодольск муниципаль районы мәгълүмат сайты составында Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) Интернет челтәрендә, шулай ук Олы Шырдан авыл жирлегенең информацион стендларында Олы Шырдан авылы, Г.Тукай урамы, 10 нчы йорт (жирлек администрациясе бинасы), Олы Шырдан авылы, Киров урамы, 6 нчы йорт (мәдәният йорты бинасы) адреслары буенча урнашкан.

4. Олы Шырдан авыл жирлеге башлыгына әлеге карарның үтәлешен контрольдә тоту

**Олы Шырдан авыл
жирлеге башлыгы**

Р.Р. Кәримов

Татарстан Республикасы
Зеленодольск муниципаль районы
Олы Шырдан авыл жирлеге
Советының 2022 елның 6
октябрдәге 88 номерлы
карашына кушымта

ЭШ

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының " Олы Шырдан авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәрү тәртібе турында

Зеленодольск муниципаль районының «Олы Шырдан авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә (алга таба - нигезләмә) гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәрү тәртібе турындагы әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясенң шәһәр төзелеше кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Зеленодольск муниципаль районының «Олы Шырдан авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә эшләнә Татарстан Республикасы (алга таба – Авыл Жирлеге Уставы).

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

Мәкалә 1. Төп төшенчәләр

Хәзерге позициядә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

1) Олы Шырдан авыл жирлегендә яшәүчеләрнең жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар проектлары турында гавами фикер алышу юлы белән жирле үзидарә органнары тарафыннан карар кабул итү процессында катнашу хокукларын гамәлгә ашыру формасы, шулай ук федераль законнар, әлеге Нигезләмә белән беркетелгән мәсьәләләр буенча фикер алышу өчен халык алдында тыңлаулар;

2) гавами тыңлауда катнашырга хокуклы Россия Федерациясе гражданы яисә гражданның төркеме - инициатив төркеме;

3) жәмәгәтчелек вәкиле - физик зат, шул исәптән жәмәгәть тыңлауларында булган мәсьәләне тикшерүдә катнашырга хокуклы юридик затлар, берләшмәләр вәкилләре. Жәмәгәтчелек вәкилләренә хезмәт вазыйфалары нигезендә жирле үзидарә органнарын яки дәүләт хакимияте органнарын тәкъдим итүче яисә алар тарафыннан түләүсез килешү нигезендә катнашучы мәсьәләләр буенча карар кабул итүче затлар керми;

4) гавами тыңлауларда катнашучылар-жирле үзидарә органнары һәм аларның вәкилләре, жәмәгәтчелек вәкилләре, экспертлар, Жәмәгәть тыңлауларын үткәрү буенча оештыру комитеты әгъзалары;

5) чыгыш ясарга хокуклы гавами тыңлауларда катнашучылар-жирле үзидарә

органнары һәм аларның вәкилләре, әлеге Нигезләмәнең 7 статьясында билгеләнгән вакытка, оештыру комитетына гавами тыңлаулар мәсьәләләре буенча чыгыш ясарга үзләренең гаризаларын тапшырган жәмәгатьчелек вәкилләре;

б) оештыру комитеты - жирлекнең жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларыннан, жәмәгатьчелек вәкилләренән бердәй башлангыч формада формалашкан гавами тыңлаулар Әзерләү һәм үткәрү буенча оештыру гамәлләрен башкаручы коллегияль орган;

7) гавами тыңлауларны оештыручы-жирле үзидарә органының яисә ул төзегән коллегияль киңәшмә органының гавами тыңлауларын үткәргүгә вәкаләтле вәкиле вәкилләре;

8) жәмәгать тыңлаулары эксперт-фикер алышуга чыгарыла торган һәм бу статуста вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнгән мәсьәләләр буенча махсус белемгә ия зат. Эксперт язмача халык алдында тыңлаулар мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр һәм тәкъдимнәр тәкъдим итә һәм аларның дәлилләре өчен фикер алышуларда катнаша.

2 Статья. Халык алдында тыңлаулар үткәрүнең максатлары

Гавами тыңлаулар максатларда үткәрелә:

жирлектә яшәүчеләр катнашында мәжбүри рәвештә карап тикшерүгә чыгарыла торган жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар проектлары буенча фикер алышулар;

жәмәгать тыңлауларына чыгарыла торган мәсьәләләр буенча жәмәгатьчелек фикерен ачыклау һәм исәпкә алу.

Ачык тыңлаулар нәтижәләрен әзерләү, үткәрү һәм билгеләү ачыклык, хәбәрдарлык, ирекле булу, экспертларның бәйсезлеге принциплары нигезендә гамәлгә ашырыла.

3 Статья. Ижтимагый тыңлаулар өчен сораулар

1. Гавами тыңлаулар жирле әһәмияткә ия мәсьәләләр буенча үткәрелә.

2. Гавами тыңлауларга чыгарыла:

1) Устав проекты, шулай ук әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль норматив хокукый акт проекты, уставка әлеге Уставны әлеге норматив хокукый актларга туры китерү максатларында Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе яки Татарстан Республикасы законнары нигезләмәләрен төгәл кабатлау рәвешендә үзгәрешләр кертелгән очрактан тыш;

2) жирле бюджет проекты һәм аның үтәлеше турында хисап;

3) жирлекнең социаль-иқтисадый үсеше стратегиясе проекты;

4) «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очрактан тыш, жирлекне үзгәртеп кору турында сораулар

5) төзекләндерү кагыйдәләре проекты, шулай ук әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль норматив хокукый акт проекты;

3. Гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру, Россия Федерациясе законнары һәм әлеге Нигезләмә белән башкасы билгеләнмәгән очракта, жирле бюджет акчалары хисабына финанслана.

4 Статья. Ижтимагый тыңлау инициаторлары

1. Халык алдында тыңлаулар халык, жирлек Советы, Олы Шырдан авыл жирлеге башлыгы (алга таба – жирлек башлыгы), Олы Шырдан авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе (алга таба – жирлек башкарма комитеты житәкчесе) инициативасы белән үткәрелә.

2. Гавами тыңлаулар үткәру буенча халыкның инициативасы 18 яшькә житкән һәм жирлек территориясендә 25 кешедән дә ким булмаган даими яшәүче гражданныр төркеменнән булырга мөмкин.

3. Гражданнырның инициатив төркеме аны төзү турында Карар кабул ителгәннән соң төзелгән дип санала, ул гражданнырның инициатив төркеменең беренче утырышы беркетмәсе белән рәсмиләштерелә.

4. Инициатив төркем жирлек советына түбәндәге документларны тәкъдим итә:

- гавами тыңлаулар мәсьәләсен күрсәтеп гариза һәм аларны уздыру зарурлыгын нигезләү, гражданнырның инициатива төркеменең вәкаләтле вәкиле имзалаган гариза;

- муниципаль хокукый акт проекты (ул гавами тыңлауларны карауга кертелгән очракта);

- муниципаль хокукый актны кабул итү зарурлыгын нигезләүче аңлату язмасы, аның максатларын һәм төп нигезләмәләрен күрсәтеп (ул гавами тыңлауларны карауга кертелгән очракта);

- финанс-икътисадый нигезләү (аны гамәлгә ашыру өстәмә матди һәм башка чыгымнар таләп итәчәк Муниципаль хокукый акт карауга кертелгән очракта);

- әлеге Нигезләмәгә 1нче кушымта нигезендә, гражданнырның инициатива төркеменең барлык әгъзалары имзалары белән язылу кәгазе. Язылу кәгазенең һәр битен инициатив төркем составынан сайланган гражданныр инициатив төркеменең рәисе һәм секретаре расларга тиеш;

- гражданнырның инициативалы төркемен төзү турында Карар кабул ителгән утырыш беркетмәсе;

- инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиле имзалаган капка хаты, анда инициатив төркем тарафыннан тапшырылган документлар исемлеге күрсәтелгән.

Гаризага һәм Протоколга инициатив төркем жылышы председателе һәм секретаре кул куярга тиеш.

5. Гариза жирлек Советына әлеге статьяның 4 өлешендә билгеләнгән барлык документлар берьюлы тапшырылса, тапшырылган дип санала.

6. Инициатив төркем гаризасын карау срогы жирлек советына кергән көннән утыз көннән артып китә алмый.

7. Инициатив төркем гаризасын карау нәтижәләре буенча жирлек Советы гавами тыңлаулар билгеләү яки гавами тыңлауларны билгеләү турындагы гаризаны кире кагу турында Карар кабул ителә:

- 1) гавами тыңлауларга чыгарыла торган мәсьәләләр жирле үзидарә органнары компетенциясенә керми;

- 2) халык алдында тыңлаулар үткәру турында халык инициативасын күрсәтү өчен бирелгән имзалар саны житми;

- 3) инициативаны күрсәтү тәртибе үтәлмәгән;

- 4) тапшырылган документлардагы белешмәләр чынбарлыкка туры килми;

5) хокук чыгару инициативасы субъекты тарафыннан билгелэнгән тәртиптә тиешле жирле үзидарә органына гавами тыңлауларга чыгаруга тәкъдим ителә торган муниципаль хокукый акт кертелмәгән.

8. Жәмәгать тыңлауларын билгеләүдән баш тарту суд тәртибендә шикаять бирелергә мөмкин.

9. Гавами тыңлауларны билгеләү турындагы гаризаны кире кагу, баш тартуга китергән хокук бозуларны бетерү шарты белән Жәмәгать тыңлауларын билгеләү өчен инициатив төркем тарафыннан документларны кабат кертү өчен киртә түгел.

2 бүлек. Ижтимагый тыңлауларны билгеләү һәм үткәрү

5 Статья. Ижтимагый тыңлауларны билгеләү

1. Халык яки жирлек Советы инициативасы белән үткәрелә торган гавами тыңлаулар жирлек Советы карары белән билгеләнә. Жирлек башлыгы яки жирлек башкарма комитеты житәкчесе инициативасы белән үткәрелә торган ачык тыңлаулар жирлек башлыгы итеп билгеләнә.

2. Гавами тыңлауларны билгеләү турында муниципаль хокукый актта булырга тиеш:

1) халык алдында тыңлаулар мәсьәләсе (гавами тыңлауларда фикер алышырга тиешле муниципаль хокукый акт проектының исеме һәм текст);

2) Жәмәгать тыңлауларын үткәрү датасы, урыны (адресы) һәм вакыты;

3) халык алдында тыңлаулар үткәрү инициаторы исеме;

4) гавами тыңлаулар Әзерләү һәм үткәрү буенча оештыру комитеты (комиссиясе) составы (мәгариф булган очракта);

5) вакыт, урын (адрес), элемент телефоны һәм гавами тыңлауларда, гавами тыңлауларда катнашу өчен тәкъдимнәр кабул итү сроклары.

3. Гавами тыңлауларны билгеләү турында муниципаль хокукый актлар һәм ачык тыңлауларга чыгарыла торган тиешле муниципаль хокукый акт проекты текст Устав нигезендә муниципаль норматив хокукый актларны рәсми бастырып чыгару өчен билгелэнгән тәртиптә рәсми бастырып чыгарылырга һәм Зеленодол муниципаль районы сайтында Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составында урнаштырылырга тиеш (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә (алга таба – рәсми сайт).

6 Статья. Халык алдында тыңлаулар турында мәгълүмат бирү һәм аларны үткәрү вакыты

1. Гавами тыңлауларны билгеләү турында муниципаль хокукый акт басылып чыккан көннән башлап, законнар һәм әлеге Нигезләмә белән башкасы билгеләнмәгән очракта, халык алдында тыңлаулар үткәрү вакыты 30 көннән дә ким түгел.

2. Халык алдында тыңлауларны билгеләү турында халык алдында тыңлауларны билгеләү турында муниципаль хокукый актны бастырып чыгару юлы белән, уставта билгелэнгән тәртиптә, муниципаль норматив хокукый актларны рәсми бастырып чыгару өчен һәм әлеге Нигезләмә белән халык алдында тыңлауларны билгеләү юлы белән халык алдында тыңлауларны билгеләү турында халык алдында мәгълүмат житкерү гамәлгә ашырыла.

3. Кабул ителгэн карарларны нигезлэүне дә кертеп, Ачык тыңлауларның нәтижэләре муниципаль хокукый актларны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә басылып чыгарга (игълан ителергә) тиеш.

4. Гавами тыңлаулар үткәргәндә билгеләнгән срокларны үтәүне контрольдә тотуны гамәлгә ашыру гавами тыңлауларны оештыручыларга йөкләнә.

3 бүлек. Ижтимагый тыңлауларны эзерләү һәм үткөрү.

7 Статья. Ижтимагый тыңлауларны оештыру

1. Гавами тыңлауларны эзерләү һәм үткөрү жирлек башкарма комитеты тарафыннан башкарыла (алга таба - ачык тыңлауларны оештыручы).

2. Гавами тыңлауларны эзерләү һәм үткөрү процессында ачык тыңлауларны оештыручы тәэмин итә:

1) жирлек Советы карарының рәсми порталында, жирлек башлыгының гавами тыңлауларны билгеләү турындагы карарын һәм муниципаль хокукый акт проекты эзерләү, рәсми бастырып чыгару һәм урнаштыру;

2) гавами тыңлауларда катнашучыларның жыелышын уздыру;

3) жәмәгать тыңлауларына чыгарылган муниципаль хокукый акт проекты буенча искәرمәләр һәм тәкъдимнәр жыю;

4) халык алдында тыңлау протоколын саклау;

5) ижтимагый тыңлаулар нәтижэләре буенча бәяләмә эзерләү һәм бастырып чыгару;

б) әлеге Нигезләмәнең 3 статьясындагы 2 өлешнең 1, 2, 3, 4 пунктчаларында күрсәтелгән проектлар һәм мәсьәләләр буенча ачык тыңлаулар нәтижэләре буенча протоколны жирлек советына тапшыру һәм йомгаклау.

3. Гавами тыңлауларда катнашучылар муниципаль хокукый акт проекты буенча фикер алышуга чыгарылган тәкъдимнәрен һәм кисәтүләрен, шул исәптән рәсми сайт аша да, алдан да, жәмәгать тыңлаулары уздырылган көнне дә тапшырырга хокуклы.

Жәмәгать тыңлауларында катнашучыларның язмача бирелгәннәре һәм тәкъдимнәре физик затлар өчен - фамилия, исем, этисенең (булганда), яшәү урыны (теркәлү); юридик затлар өчен - юридик затның вәкаләтле вәкиле турында тиешле документ, юридик затның атамасы һәм адресы белән расланган белешмәләренә үз эченә алырга һәм жәмәгать тыңлаулары беркетмәсенә беркетмәгә таянырга тиеш.

Гавами тыңлауларда катнашучыларның персонал мәгълүматларын эшкәртү «персональ мәгълүматлар турында» 27.07.2006 ел, № 152-ФЗ Федераль законда билгеләнгән таләпләренә исәпкә алып башкарыла.

4. Гавами тыңлауларда үз тәкъдимнәрен дәлилләү өчен чыгыш ясау хокукы белән гавами тыңлаулар үткәрелгәнче жиде көннән дә соңга калмыйча язма гариза биргән затлар катнаша.

Чыгыш ясау хокукы белән жәмәгать тыңлауларында катнашуга гариза биргәндә катнашучы паспортны яисә паспортны алмаштыручы документны, шулай ук юридик затның исеме һәм адресы турында мәгълүматны һәм юридик зат вәкиленең вәкаләтләрен юридик затлар өчен раслаучы документны тапшыра.

Гавами тыңлауларда катнашу өчен гариза биргән затларның шәхси мәгълүматларын чыгыш ясау хокукы белән эшкәртү «персональ мәгълүматлар турында» 27.07.2006 ел, № 152-ФЗ Федераль законда билгеләнгән таләпләренә исәпкә алып башкарыла.

5. Гавами тыңлауларда гавами тыңлауларда чыгыш ясау хокукыннан башка жирлектә барлык кызыксынучы кешеләр катнаша ала.

6. Халык инициативасы буенча ачык тыңлаулар уздырылган очракта мәжбүри рәвештә гражданнарның инициатива төркеме вәкилләре чакырыла.

8 Статья. Халык алдында тыңлаулар үткәрү тәртибе

1. Халык алдында тыңлаулар жирлектә яшәүчеләр өчен уңайлы вакытта үткәрелә (9.00-18.00 сәгатьләрдә, йә эш көннәрендә 16.00 сәгатьтән башлап, 20.00 сәгатьтән дә соңга калмыйча, эш көннәрендә халык алдында тыңлаулар үткәрергә киңәш ителә). Оештыру комитеты бинага каршылыксыз керүне тәмин итәргә тиеш, анда катнашырга теләүчеләргә тыңлаулар үткәрелә.

2. Халык алдында тыңлаулар жыелыш формасында үткәрелә.

3. Гавами тыңлауларны билгеләү турында Карар кабул иткән жирле үзидарә органы 5 кешедән дә ким булмаган санда жирлек Советы, жирлек башкарма комитеты хезмәткәрләре, ижтимагый оешмалар, гражданнарның инициатив төркемнәре вәкилләре арасынан оештыру комитеты төзи. Оештыру комитеты үз составынан рәисне, рәис урынбасары һәм секретарьны сайлый. Оештыру комитеты утырышта аның әгъзаларының яртысынан артыгы булганда карар кабул итәргә хокуклы.

Гавами тыңлаулар үткәрелгән көнне оештыру комитеты катнашучыларны теркәүне оештыра.

4. Ижтимагый тыңлауларда рәислек итүче-Оештыру комитеты рәисе. Рәислек итүче ачык тыңлауларны ача гавами тыңлауларны үткәрү тәртибе буенча карау өчен чыгарыла торган мәсьәләләрне (мәсьәләләрне), тәкъдимнәрне игълан итә, үзен, секретарь һәм экспертларны тәкъдим итә, гавами тыңлаулар үткәрү инициаторларын күрсәтә.

5. Рәислек итүче ачык тыңлаулар алып бара һәм көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча фикер алышу тәртибен күзәтә, кирәк булганда утырышлар залынан мәсьәләләр буенча фикер алышу тәртибен бозучыларны бетерү буенча чаралар күрергә хокуклы.

6. Чыгышларның эзлеклелеге һәм вакыты, карала торган мәсьәләнең эчтәлеген, чыгыш ясау хокукы һәм башка мәсьәләләр белән жәмәгать тыңлауларында катнашуга язма гаризалар санын исәпкә алып, ачык тыңлаулар үткәрү регламенты белән билгеләнә.

Сөйләшү вакыты рөхсәте белән озайтылырга мөмкин.

7. Гавами тыңлауларда катнашучылар чыгышлар тәмамланганнан соң рәислек итүче рөхсәте белән чыгыш ясаучыларга сораулар бирергә хокуклы.

8. Рәис гавами тыңлауларда тәнәфес һәм аларның дэвамы турында башка вакытта карар кабул итәргә хокуклы.

9. Гавами тыңлаулар уздырганда тәртип саклау жәмәгать тыңлауларында катнашу өчен мәжбүри шарт булып тора. Катнашучылар тыңлаулар барышына тыкшынырга, аларны өзәргә һәм үткәрүгә комачауларга хокуклы түгел. Гавами тыңлауларда катнашучылар тарафыннан гавами тыңлаулар үткәрү тәртибе бозылган очракта рәислек итүче аларны залдан чыгаруны таләп итәргә хокуклы.

10. Оештыру комитеты секретаре чараны үткәрү беркетмәсен алып бара.

11. Чыгышлардан, тәкъдимнәрдән һәм тәкъдимнәрдән соң рәислек итүче утырышның көн тәртибендәге мәсьәләне карауның йомгаклау вариантын тавыш бирүгә куя. Ачык тыңлаулардагы карарлар теркәлгән катнашучылар саныннан гади

күпчелек тавыш белән ачык тавыш бирү белән кабул ителә. Катнашкан һәр кешенең бер тавышы бар, ул бу мәсьәләне чишү өчен бирә, аңа каршы яки тавыш бирүдән тыела. Тавыш бирү нәтижәләре беркетмәгә кертелә. Протоколга ижтимагый тыңлаулар рәйсе һәм секретаре кул куя.

9 Статъя. Жәмәгать тыңлаулары нәтижәләре

1. Гавами тыңлаулар уздыру вакытында беркетмә (2 нче кушымта) алып барыла. Беркетмә төзелешенең тулылыгын тәмин итү өчен жәмәгать тыңлаулары секретаре аудиоязма алып барырга мөмкин. Бу турыда аудиоязма язылган очракта беркетмәдә билге ясала.

Ачык тыңлауларда катнашучыларның гавами тыңлауларда катнашучы тәкъдимнәре һәм искәрмәләре әлегә Нигезләмәнең 7 статьясындагы 3 өлешендә билгеләнгән белешмәләрне күрсәтеп, ачык тыңлауларның оештыру комитетына тапшырыла.

2. Ижтимагый тыңлаулар беркетмәсенә рәйслек итүче кул куя.

3. Гавами тыңлаулар беркетмәләре гавами тыңлауларны оештыручы материалларында саклана.

4. Жәмәгать тыңлауларында каралган проектка кагылышлы тәкъдимнәр һәм искәрмәләр керткән ачык тыңлауларда катнашучы жәмәгать тыңлаулары беркетмәсеннән бу катнашучы керткән тәкъдимнәрне һәм искәрмәләрне үз эченә алган өземтә алырга хокуклы.

5. Халык алдында тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә мәжбүри йомгаклау документы булып тора, аның формасы әлегә Нигезләмәгә № 3 кушымтасында китерелгән, ул эш көннәрендә исәпләп чыгарыла торган 3 көнлек срокта, чара уздырылганнан соң киләсе эш көннәннән гыйбарәт.

Ачык тыңлаулар нәтижәләре турында Бәяләмәдә күрсәтелергә тиеш:

- 1) карап тикшерү өчен чыгарыла торган сорау (сораулар);
- 2) чараны үткөрү инициаторы;
- 3) гавами тыңлауларны билгеләү турында муниципаль хокукый актның датасы, номеры һәм атамасы, шулай ук аны рәсми бастырып чыгару датасы;
- 4) утырышны үткөрү датасы, вакыты һәм урыны;
- 5) жәмәгать тыңлауларында катнашучылар турында мәгълүмат;
- 6) каралуга чыгарылган жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне (мәсьәләләрне) хәл итү буенча тәкъдимнәр һәм тәкъдимнәрнең йомгаклау варианты;
- 6.1) кабул ителгән карар өчен мотивацияләнгән нигезләү;
- 7) катнашучыларның тавыш бирү нәтижәләре.

6. Йомгаклау утырышның рәйсе һәм Секретаре тарафыннан имзалана һәм жәмәгать тыңлаулары уздырылганнан соң киләсе көннән эш көннәрендә исәпләнә торган 5 көнлек срокта бастырылырга тиеш.

7. Муниципаль хокукый акт проекты жирле үзидарә органына жиберелә, аның вәкаләтләренә беркетмә булганда һәм ачык тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә булганда кертелә.

8. Гавами тыңлаулар нәтижәләре жирле үзидарә органнары өчен тәкъдим характерына ия.

4 бүлек. Ачык тыңлауларны оештыру һәм уздыру үзенчәлекләре

10 Статья. Уставка үзгәрешләр кертү турында жирлек Советы Уставы проекты һәм проекты халык алдында тыңлауларда карау үзенчәлекләре

1. Устав проекты һәм Советның уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карары проекты «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм Уставта каралган үзенчәлекләргә исәпкә алып, гавами тыңлауларда карала.

2. Устав проекты һәм жирлек Советының Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карары проекты жирлек Советы тарафыннан аны кабул итү турындагы мәсьәләгә караган көнгә 30 көннән дә соңга калмыйча рәсми басылып чыгарга тиеш. Бер үк вакытта күрсәтелгән проект буенча тәкъдимнәргә исәпкә алу тәртибе, аны тикшерүдә гражданның катнашу тәртибе, шулай ук жирлек советының проект буенча ачык тыңлауларны билгеләү турындагы карары бастырыла.

3. Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында жирлек Советы карары проекты буенча тәкъдимнәргә исәпкә алу тәртибен, шулай ук уставка Уставны әлеге норматив хокукый актларга туры китерү максатларында Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы законнары нигезләмәләрен төгәл кабатлау рәвешендә үзгәрешләр кертелгән очракта гражданның аны тикшерүдә катнашу тәртибен рәсми бастырып чыгару таләп ителми.

4. Устав проекты яки совет уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карар проекты буенча ачык тыңлаулар жирлек Советы тарафыннан билгеләнә һәм устав белән билгеләнгән срокларда үткәрелә, ләкин күрсәтелгән проектлар бастырылганнан соң 15 көннән дә иртәрәк түгел.

5. Ачык тыңлаулар тәмамланганнан соң, аларның нәтижеләрен исәпкә алып, Устав проекты эшләнәп бетә һәм жирлек Советы каравына чыгарыла.

11 Статья. Жирле бюджет проекты халык алдында тыңлауларда карау һәм аның үтәлеше турында отчет үзенчәлекләре

1. Жирле бюджет проекты һәм аның үтәлеше турында еллык хисап, Россия Федерациясе Бюджет кодексында, башка федераль законнарда, Уставта, бюджет процессы турындагы нигезләмәдә каралган үзенчәлекләргә исәпкә алып, гавами тыңлауларда карала.

2. Жирлек башлыгы тарафыннан жирле бюджет проекты һәм жирле бюджет үтәлеше турындагы хисап буенча ачык тыңлаулар билгеләү турында муниципаль хокукый акт нәшер ителә.

3. Жирле бюджет проекты буенча ачык тыңлаулар билгеләү, жирле бюджет үтәлеше турындагы хисап кабул ителгәннән соң 10 көн эчендә басылып чыгарга тиеш.

4. Жирле бюджет проекты, жирле бюджет үтәлеше турындагы хисап буенча ачык тыңлаулар жирле бюджет проекты бастырганнан соң 15 календарь көннән дә иртәрәк үткәрелми (жирле бюджет үтәлеше турындагы хисап).

12 Статья. Жирлекнең социаль-иқтисады үсеше стратегиясе проекты гавами тыңлауларда карау үзенчәлекләре

Жирлекнең социаль-иқтисады үсеше стратегиясенә кагылышлы мәсьәләләр, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә стратегик планлаштыру турында» 2014 елның 28 июнендәге 172-ФЗ номерлы Федераль закон белән каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып, ачык тыңлауларга чыгарыла.

13 Статья. Халык алдында тыңлауларда жирлекне үзгәртеп кору мәсьәләсен карау үзенчәлекләре

1. Жирлекне үзгәртеп кору мәсьәләсе буенча ачык тыңлаулар «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясында каралган очрақларда уздырыла.

2. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору мәсьәләсе буенча ачык тыңлаулар үткөрү буенча вәкаләтле орган булып жирлек Советы оештыра торган оештыру комитеты тора.

3. Жирлекне үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча ачык тыңлаулар үткөрү турында Карар жирлек Советы тарафыннан кабул ителә.

1 нче кушымта
Татарстан Республикасы Зеленодольск
муниципаль районының «Олы Шырдан
авыл җирлеген» муниципаль берәмлегендә
гавами тыңлауларны оештыру һәм
үткәрү тәртибе турында нигезләмәгә

Инициатив төркем әгъзаларының язылу бите

Сорау буенча: «_____»

Без, имзаланучылар, муниципаль берәмлек халкы инициативасы буенча ачык тыңлаулар үткәрүне хуплыйбыз _____ сорау буенча:
«_____»

п/п	яшәү урынының фамилиясе, исеме, атасының исеме	туган көне (паспорт буенча) шәхси мәгълүматларны эшкәртүгә ризалыгын алыштыра торган серия	паспорт яки документ номеры шәхси имза һәм аны кертү датасы	Шәхси мәгълүматны эшкәртү ризалыгы	Шәхси имза һәм аны кертү датасы (инициатив төркемнен һәр әгъзасы тарафыннан үз кулы белән кертелә)
				Шәхси мәгълүматларны эшкәртүгә ачык тыңлаулар оештыру һәм үткәрү өчен җаваплы оештыручыга ризалык бирәм - проект буенча ачык тыңлауларда катнашу максатларында персонал мәгълүматларны җыю, язу, системалаштыр	

				у, туплау, саклау, төгәлләштерү (яңарту, үзгәртү), чыгару, куллану, тапшыру (тарату, бирү, керү), кисү, блоклау, бетерү, Бетерү, персональ мәгълүматны юкка чыгару кебек шәхси мәгълүматлар белән мондый чараларны куллану чараларын куллану яки кулланмыйча башкарыла торган гамәлләр (операцияләр) жыелмасы (операцияләр) муниципаль хокукый акт.	

Гражданнарның инициатив төркем рәисе _____
(имза) (Ф. и. о.)

Инициативалы гражданнар төркеме секретаре _____
(имза) (Ф. и. о.)

2 нче кушымта
Татарстан Республикасы Зеленодольск
муниципаль районының «Олы Шырдан
авыл жирлеген» муниципаль берәмлегендә гавами
тыңлауларны оештыру һәм үткәрү тәртібе
турында нигезләмәгә (форма)

Ижтимагый тыңлау протоколы
« ____ » _____ 20__ г. № _____

Инициатива буенча ачык тыңлаулар:

_____ билгеләнгән _____ ераклыктан

№ _____

(муниципаль хокукый акт)

_____ (муниципаль хокукый актның исеме)

басылып чыккан (ачыкланган): _____

адрес буенча үткәрелгән: _____

(дата үткәрү)

Оештыру комитеты:

_____ Булу: _____

Рәислек итүче:

_____ Сәркатип:

_____ Белгечләр:

_____ Жәмәгать тыңлауларында катнашучылар: (теркәлгән катнашучылар саны)

_____ Жәмәгать тыңлауларында катнашучылар:

_____ (Ф. И. О.)

Тыңлау:

1. _____

(Ф. И. О.)

2. _____

(Ф. И. О.)

Телдән һәм язмача күрсәтмәләр һәм тәкъдимнәр
саны _____, шул исәптән:

№ п/п тәкъдимнәр һәм тәкъдимнәр гариза бирүче

Гавами тыңлаулар рәисе _____

(Ф. и. О) (имза)

Жәмәгать тыңлаулары секретаре _____

(имза) (Ф. и. О)

3 нче кушымта
Татарстан Республикасы
Зеленодольск муниципаль
районының «Олы Шырдан
авыл жирлеге» муниципаль
берәмлегендә гавами
тыңлауларны оештыру һәм
үткөрү тәртибе турында
нигезләмәгә (форма)

Жәмәгать тыңлаулары нәтижәләре турында йомгаклау

« ___ » _____ 20__ Г. Г. _____

Инициатива буенча ачык тыңлаулар: _____
билгеләнгән _____
(муниципаль хокукый акт)

алдыннан № _____

_____ (муниципаль хокукый актның исеме)

басылып чыккан (игълан ителгән): _____
адрес буенча үткәрелгән: _____
(дата үткөрү)

Гавами тыңлауларга сораулар
(сораулар) _____

Гавами тыңлаулар үткөрү инициаторы
_____

Ижтимагый тыңлауларның датасы, вакыты һәм урыны
_____

Халык алдында тыңлаулар үткәргән оештыру
комитеты _____

Гавами тыңлауларда, шул исәптән чыгыш ясау хокукын алган кешеләр турында мәгълүмат _____

Жәмәгать тыңлауларына чыгарылган жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне (мәсьәләләрне) хәл итү буенча тәкъдимнәр һәм тәкъдимнәрнең бердәм исемлеге:

Фикер алышу өчен сораулар		Эксперт һәм катнашучыларның тәкъдимнәре һәм тәкъдимнәре		Тәкъдимнәр) хупланды)	Искәрмә
№ п/п	Сорау формулировкасы	№ п/п	Тәкъдим тексти	Ф.И.О. Эксперт (катнашучы)	
1		1.1.			
		1.2.			
2		2.1.			
		2.2.			
3		3.1.			
		3.2.			

Жирле әһәмияттәге мәсьәләне хәл итүнең йомгаклау варианты:

кабул ителгән карарлар өчен нигез _____

Ачык тыңлауларда катнашучыларның тавыш бирү нәтижеләре:

артыннан _____ (кеше)

каршы _____ (кеше)

тыелган _____ (кеше)

Ижтимагый тыңлаулар рәисе _____

Жәмәгать тыңлаулары секретаре _____